

Handlingsplan för suicidprevention i Dals-Eds kommun 2023-2025

Antagen i Kommunchefens ledningsgrupp 2023-09-19

Bakgrund

På nationell nivå finns ett nationellt handlingsprogram för suicidprevention där visionen är att ingen ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att suicid ses som den enda utvägen.

På regional nivå finns "Det goda livet i Västra Götaland- handlingsplan för suicidprevention 2020-2025. Den regionala handlingsplanen har en nollvision för suicid och ett delmål att antalet suicid i Västra Götaland ska minska med 40 procent till år 2025. Planen förväntas omhändertas även på delregional och lokal nivå, dvs av kommunerna.

I Dals-Eds kommun finns en tvärsektoriell folkhälsost strategi där psykisk hälsa och suicidprevention är områden som prioriteras.

Dals-Eds kommun och Färgelanda kommun har tagit fram en gemensam modell för handlingsplan som utgår från nationell och regional nivå. Denna kompletteras med en separat aktivitetsplan i respektive kommun. I aktivitetsplanen anges mer detaljerat vilka insatser som ska genomföras, när, för vem, av vem och hur/när/av vem aktiviteten följs upp. Därmed beskrivs insatserna i handlingsplanen på en mer övergripande nivå.

Folkhälsost rategen ansvarar för:

- Årlig sammanställning av aktiviteter utifrån handlingsplanen.
- Uppföljning som sker årsvis via den redovisning av folkhälsoinsatser som sker inom ramen för folkhälsoavtalet både till Folkhälsorådet, Kommunstyrelsen och delregional nämnd norra.
- Grundläggande utbildning till politiker, chefer/ledare

Inledning

Suicid är ett komplext samhälls- och folkhälsoproblem som kräver många olika angreppssätt. Suicid är i sig ingen sjukdom. Det är inte ens nödvändigt att psykisk sjukdom ligger bakom. Däremot är psykisk sjukdom eller någon form av psykisk ohälsa en vanlig riskfaktor för suicid.

Att förebygga suicid innebär inte endast att ge hjälp i en akut situation, utan även ett långsiktigt arbete med målet att minska antalet suicid- och suicidförsök. Det kan handla om att tidigt observera varningssignaler, identifiera, remittera, ge stöd till individer och grupper i särskilt utsatta situationer samt att utbilda personal.

Statistik visar att drygt fyra svenskar tar sitt liv varje dygn. Högst andel suicid genomförs av män och äldre personer, medan suicidförsök främst genomförs av kvinnor och yngre. I Sverige har antalet suicid kontinuerligt minskat i befolkningen sedan mitten av 1980-talet men planat ut det sista decenniet. I gruppen 15-24 år har antalet ökat med ca 1% per år.

I Västra Götaland inträffar ca 200-250 suicid varje år och uppskattningsvis görs 2000 suicidförsök. Vid suicidförsök finns ett större mörkertal än vid fullbordat suicid eftersom alla personer som gör suicidförsök inte söker sjukvård och därför inte registreras.

Fokusområde 1:

Kunskap

Mål:

En höjd kunskapsnivå som behålls över tid och en minskad stigmatisering kring suicid. Kunskapsnivån skall vara adekvat utifrån verksamheten.

Syfte:

Bättre bemötande till personer med psykisk ohälsa och suicidalitet samt tydliggöra information om stöd. Medarbetare får bättre möjlighet att känna sig trygga i bemötande och att veta var stöd finns att få.

Insats:

Kunskapshöjande utbildning utifrån verksamheternas behov och möjligheter. Grundläggande utbildning till beslutsfattare, chefer och ledare.

Indikator:

Antal som har gått de olika utbildningarna i utbudslistan nedan kring suicid. Att suicidprevention finns med i verksamheternas årshjul.

Utbud av lämpliga utbildningar:

- MHFA (Mental health first aid) [MHFA - Första hjälpen till psykisk hälsa | Karolinska Institutet](#)
- YAM (Youth Aware of Mental health) [Youth Aware of Mental health \(y-a-m.org\)](#)
- Psyk - E Bas Suicid (Karolinska Institutet) [Psyk-E bas suicid • Psyk-E bas](#)
- Stör döden [Stör Döden - Utbildning för lärare \(stordodenutbildning.se\)](#)
- Steg för livet-kampanjen (SPIV/VGR) [Steg för livet | Steg för livet \(stegforlivet.se\)](#)
- Psykisk livräddning SPIV [PLR profession - SPIV \(suicidprev.se\)](#)
- SPISS [Region Skånes öppna läraktiviteter \(golms.com\)](#)
- Våga fråga/Våga fråga e/Våga fråga pocket (Suicide Zero) [Suicidpreventiv utbildning för företag - Våga fråga-e \(suicidezero.se\)](#)
- Bemötande i socialtjänsten (Socialstyrelsen) [Socialstyrelsen utbildning](#)
- Livsviktiga snack (Suicide Zero) [Livsviktiga snack \(suicidezero.se\)](#)
- Korta filmer [Konsten att rädda liv - fem korta filmer om suicidprevention on Vimeo](#)

Fokusområde 2:

Samordning

Mål:

Ökad samordning mellan berörda professioner samt få fram en tydlig och sammanhållen vårdkedja/processkarta/rutiner.

Syfte:

Snabbare och tydligare väg till hjälp och stöd.

Insats:

Skapa och/eller sprida en tydlig vårdkedja genom en processkarta/rutiner. Ökad användning av SIP.

Indikator:

Att processkartan/rutiner medvetandegörs och används av berörda parter. Antal genomförda SIP.

Fokusområde 3:

Civilsamhället

Mål:

Att en samverkan mellan offentlig verksamhet och Civilsamhälle etableras och upprätthålls.

Syfte:

Civilsamhälle och offentlig verksamhet behöver samverka för att motverka stigmatisering och psykisk ohälsa. Olika aktörer når olika personer och målgrupper på sina respektive arenor.

Insats:

Uppmärksamma suicidpreventiva dagen. Erbjud allmänna utbildningsinsatser.

Indikator:

Beskrivning av vilka utbildningsinsatser som erbjuds och hur många som får del av dem.